

Salmonella í eggjum og kjöti – ábyrgð matvælafyrirtækja

Héðinn Friðjónsson

28.11.2019

Reglur

- 8. gr reglugerðar EB 853/2004 (Ísl. 104/2010) um sérstakar ábyrgðir/viðbótartryggingar.
- Reglugerð nr. 877/2019 um viðbótartryggingar varðandi salmonellu vegna sendinga af kjúklingakjöti, kalkúnakjöti og hænueggjum.
- Reglugerð um viðbótartryggingu varðandi salmonellu vegna sendinga af öðru alifuglakjöti og nauta- og svínakjöti (í vinnslu).
- Kröfur í reglugerð EB 1688/2005 (Ísl. 134/2010) um sýnatökur, viðskiptaskjal, vottorð ofl.
- Lög nr. 93/1995 um matvæli

Viðbótartryggingar vegna Salmonellu

- Ísland, Svíþjóð, Finnland og Noregur eru með viðbótartryggingar (Special guarantees) fyrir ferskt (kælt og frosið) nauta- og svínakjöt og alifuglakjöt (kjöt af alihænsnum, kalkúnum, perluhænsnum, öndum og gæsum) þ.m.t. hakkað kjöt og hænuegg.
- Danmörk hefur viðbótartryggingu fyrir kjúklingakjöt og egg.

Gildissvið

Viðbótartryggingin á við um nýtt kjöt.

Hún ekki við um unnar kjötvörur og vélúrbeinað kjöt.

- Nýtt kjöt: Kjöt sem hefur ekki fengið aðra meðhöndlun en kælingu, frystingu eða hraðfrystingu til að tryggja geymsluþol þess, þ.m.t. kjöt sem er pakkað í lofttæmdar umbúðir eða pakkað við stýrðar loftaðstæður.
- Vélúrbeinað kjöt: Afurð sem fæst með því að fjarlægja kjöt af beinum, sem enn eru með kjöti eftir úrbeiningu, eða af alifuglaskrokkum með vélbúnaði sem veldur því að bygging vöðvaþráða eyðileggst eða breytist.
- Unnar kjötvörur (meat preparation): Nýtt kjöt, þ.m.t. kjöt sem hefur verið bitað niður, sem matvælum, kryddi eða aukefnum hefur verið bætt í eða sem hefur verið sett í vinnslu sem nægir ekki til að breyta innri byggingu vöðvaþráða í kjötinu og eyða þannig einkennum þess sem nýs kjöts. (reg. EB 853/2004, Ísl. 104/2010).

Viðskiptaskjal fyrir kjöt

- Viðskiptaskjal (Commercial documents) þarf að fylgja öllum sendingum af fersku (kælt og frosið) alifugla-, nauta- og svínakjöt (þ.m.t hakkað kjöt) sem eru flutt inn frá EES ríkjum (ESB og EFTA löndum).
- Fyrir aðrar kjöttegundir þarf ekki viðskiptaskjal

Fyrirmynd viðskiptaskjals

<p>1. Sendandi (fullt heiti og heimilisfang starfsstöðvar sem sendir og, ef við á, samþykkisnúmer starfsstöðvar sem sendir)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>Tilvísunarnúmer skjals ⁽¹⁾</p> <p>Heildarfjöldi blaðsíðna í þessu skjali:</p> <p>Dagurinn (þegar efnið var flutt af athafnasvæðinu):</p> <p>.....</p>
<p>2. Viðtakandi (fullt heiti og heimilisfang viðtakanda og, ef við á, samþykkisnúmer starfsstöðvarinnar sem tekur við afurðinni)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>3. Fermingarstaður sendingar (fullt heimilisfang ef annað en í 1. lið)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>4. Flytjandi, flutningatæki, magn og auðkenni sendingar</p> <p>4.1. Flytjandi (fullt nafn og heimilisfang):</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>4.2. Vöruflutningabifreið, járnbrautarvagn, skip eða loftfar ⁽²⁾</p> <p>4.3. Skráningamúmer, heiti skips eða flugnúmer:</p> <p>.....</p>	<p>4.5. Tegund pakkninga:</p> <p>.....</p> <p>4.6. Fjöldi pakkninga í hverjum flokki afurða:</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>4.7. Eigin þyngd (kg):</p> <p>4.8. Númer gáms, ef við á:</p> <p>.....</p>
<p>5. Lýsing á afurðunum</p> <p>5.1. Tegund afurða ⁽³⁾</p> <p>5.2. Ástand afurða ⁽⁴⁾</p>	

Viðskiptaskjal frh

6. Yfirlýsing sendanda

Ég, undirrituð/undirritaður lýsi því yfir að:

skoðanimar, sem um getur í reglugerð framkvæmdastjórnarinnar [...], hafa verið gerðar með neikvæðum niðurstöðum og yfirlýsing frá rannsóknarstofunni, sem varðar þær greiningar, sem voru gerðar á sendingunni, eða niðurstöður slíkra greininga fylgja þessu skjali ⁽¹⁾.

Kjötið af nautgripum eða svínunum, þ.m.t. hakkað kjöt, á að fara á starfsstöð til gerilsneyðingar, dauðhreinsunar eða meðhöndlunar sem hefur svipuð áhrif. ⁽²⁾

Kjötið, þ.m.t. hakkað kjöt, kemur frá starfsstöð sem fellur undir eftirlitsáætlun sem er viðurkennd sem jafngild þeirri sem var samþykkt fyrir Svíþjóð og Finnland ⁽²⁾.

Undirskrift

Gjört í/á

(staður)

hinn

(dagsetning)

.....
(undirskrift ábyrgðaraðila/sendanda) ⁽⁵⁾

.....
(nafn, með hástöfum)

Athugasemdir

⁽¹⁾ Tilvísunarnúmer, gefið út af ábyrgðaraðila í þágu rekjanleika.

⁽²⁾ Strikið yfir það sem á ekki við.

⁽³⁾ Lýsið tegund afurða (t.d. kjöt af nautgripum, svínunum eða alifuglum, hakkað kjöt).

⁽⁴⁾ Lýsið ástandi afurða: kældar eða frystar.

⁽⁵⁾ Undirskrift skal vera í öðrum lit en prentaði textinn.

Viðskiptaskjal

- Yfirlýsing sendanda:
- 1. Niðurstöður sem sýna neikvæðar niðurstöður af Salmonellugreininga
- 2. Kjötið af nautgripum eða svínum, þ.m.t. hakkað kjöt, á að fara á starfsstöð til gerilsneyðingar, dauðhreinsunar eða meðhöndlunar sem hefur svipuð áhrif.
- 3. Kjötið, þ.m.t. hakkað kjöt, kemur frá starfsstöð sem fellur undir eftirlitsáætlun sem er viðurkennd sem jafngild þeirri sem var samþykkt fyrir Ísland

Skilgreining á sendingu

- Dýrafurðir af sömu tegund sem skilgreind eru í sama vottorði eða viðskiptaskjali. Sendingin verður koma frá sama fyrirtæki, flutt með sama flutningafyrirtæki og afhent til sama móttakanda.

Sýnatökur af nauta- og svínakjöt

- 1. Stroksýni af skrokkum (heilir, hálfir eða fjórðungar)
Naut: Stroksýni af 3 stöðum (læri, hupp og hálsi) (1 safnsýni)
Svín: Stroksýni af 2 stöðum (læri og bringukolli) (1 safnsýni)
Nota hrjúfan svamp (adrasive sponge sampling method).
Sýnatökusvæði amk. 100 cm² fyrir hvern sýnatökustað.
- 2. Fjórðungsstykk, stykki og smærri hlutar.
Td. skera u.þ.b. 25 cm² sneið. Hópa má stök sýni úr sömu sendingu að hámarki 10 sýni
- 3. Hakkað kjöt.
Taka skal upb. 25 g sýni af kjöti. Hópa má stök sýni úr sömu sendingu að hámarki 10 sýni

Fjöldi sýna

- Dæmi: 80 pakkar af nautalundum eru fluttar inn. Þyngd á hverjum pakka er 15 kg. Þá þarf að taka sýni úr 30 pökkum. Hópa sama 10 í safnsýni. Þá fara 3 sýni í greiningu á Salmonellu.

2. Fjórðungar, stykki og smærri hlutar sem um getur í 2. lið A-hluta og hakkað kjöt sem um getur í 3. lið A-hluta

Fjöldi pakkaðra eininga í sendingu, sem taka skal sýni úr með slembiúrtaki, skal vera eftirfarandi:

Sending (fjöldi pakkaðra eininga)	Fjöldi pakkaðra eininga sem taka skal sýni úr
1–24	Fjöldi sem svarar til fjölda pakkaðra eininga, þó að hámarki 20
25–29	20
30–39	25
40–49	30
50–59	35
60–89	40
90–199	50
200–499	55
500 eða fleiri	60

Það ákvarðast af þyngd pökkuðu eininganna hvort fækka megi þeim pökkuðu einingum sem taka skal sýni úr og skal fækkunin ákveðin með eftirfarandi margföldunarstuðlum:

Þyngd pakkaðra eininga	> 20 kg	10–20 kg	< 10 kg
Margföldunarstuðlar	× 1	× $\frac{3}{4}$	× $\frac{1}{2}$

Sýnatökur af alifuglajakjöti

- 1. Skrokkar (með húð á hálsi enn áfasta)
Slembiúrtakssýnin verða að dreifast jafnt á alla sendinguna. Í sýnunum skulu vera u.þ.b. 10 g hlutar af húð á hálsi
Hópa má stök sýni úr sömu sendingu að hámarki 10 sýni.
- 2. Skrokkar án húðar á hálsi, skrokkhlutar og sláturmatur
Taka skal u.þ.b. 25 g vefjabita með því að stinga dauðhreinsuðum tappabor inn í yfirborð kjötsins eða með því að skera sneið af vef með dauðhreinsuðum áhöldum. Hópa má stök sýni úr sömu sendingu að hámarki 10 sýni.
- 3. Hakkað kjöt
Taka skal u.þ.b. 25 g sýni af kjöti með dauðhreinsuðum áhöldum. Hópa má stök sýni úr sömu sendingu að hámarki 10 sýni.

Vottorð (certificate) fyrir egg

II. hluti Vottorð	II: Upplýsingar um heilbrigði	Tilvisunarnúmer vottorðs	Tilvisunarnúmer staðar
	Staðfesting Ég, undirritað/undirritaður, votta hér með að: i. eggin, sem lýst er hér að framan, eru úr hópum sem hafa gengist undir, með neikvæðum niðurstöðum, þær skoðanir sem kveðið er á um í reglugerð framkvæmdastjórnarinnar [...] (4), ii. eggin á að nota til framleiðslu á unnum afurðum með vinnsluaðferð sem tryggir eyðingu salmonellu (4).		

-
- Staðfesting
 - Ég, undirrituð/undirritaður, votta hér með að:
 1. Eggin, sem lýst er hér að framan, eru úr hópum sem hafa gengist undir, með neikvæðum niðurstöðum, þær skoðanir sem kveðið er á um í reglugerð framkvæmdastjórnarinnar [...]
 2. Eggin á að nota til framleiðslu á unnum afurðum með vinnsluaðferð sem tryggir eyðingu salmonellu .

Sýnatökur í upprunahópi eggja

- 4. grein í rgl. (EB) nr. 1688/2005 með breytingum
 - Sýni úr varphænum skv. rgl. (EB) nr. 517/2011 (vöktun á Salmonella í varphænum)
- ✓ Varphænur í búrum: 2x 150g saursýni sem samsvarar 2x 60 einstaklingssýnum, rannsakað sem eitt safnsýni
- ✓ Varphænur í lausagönguhúsum: Sokkasýni 2 pör, rannsakað sem eitt safnsýni

Takk fyrir!

www.mast.is

